

MITEN SEURAKUNTA SYNTYY JA KASVAA?

1. Johdannollista

Olen toiminut seurakuntaa muodostavassa työssä lähinnä maaseudulla ja keskisuudessa kaupungissa Japanissa. Mutta luulen, että ainakin osa kokemuksistani on sovellettavissa myös suurkaupunkityöhön. Toisaalta esitystäni rajoittaa myös se, että Japanin kaltainen korkean elintason maa ei välttämättä tarjoa samoja elementtejä kuin Afrikan, latinalaisen Amerikan tai etelä-Aasian maat monine huutavine sosiaalisine epäkohtineen, jotka ovat sekä suuri haaste että myös mahdollisuus evankeliumin julistamiselle ja seurakunnan kasvulle. Eli lähetystilanteita on kovin monta tyyppiä eikä se, mikä on totta yhdestä, ole välttämättä totta toisesta. Japanilaisista miljoonakaupungeistakaan ei esimerkiksi tapaa ainoatakaan slummeja sanan tavanomaisessa merkityksessä.

2. Kaupunki ja maaseutu

Raja kaupungin ja maaseudun välillä on Japanin kaltaisissa korkealle teollistuneissa maissa häviämässä maaseudun muuttuessa entistä enemmän arvomaailmaltaan ja ihmissuhteiden solmimistavaltaan kaupunkimaiseksi. Eräs ystäväni kuvasi muutosta pikkukaupungissa Japanissa mm seuraavaan tapaan: "Kun olin lapsi, minun leikkikaverini olivat naapuruston muut pojat, mutta tänään lasten ystävät saattavat asua kaupungin toisella laidalla ja naapureiden kanssa ei useinkaan esiinny paljonkaan kanssakäyntiä." Tämä analyysi 60.000 asukkaan kaupungista sopii erittäin hyvin myös suurkaupunkeihin Japanissa ja mikseipä meillä Suomessakin. Ihmissuhteita on, mutta niiden muodostumistapa on hyvinkin erilainen kuin vielä muutama vuosikymmen sitten. Kun ympäristön maaseudulla muodostivat vuoret, metsät, pellot ja meri, kaupungissa sen muodostavat talo ja ihmismassat. Ihmissuhteiden määrä ei kaupungeissa ole juuri sen suurempi tai pienempi kuin maaseudullakaan. Ihminen kykenee ylläpitämään primääri-ihmissuhteita noin 20 henkeen ja sekundäärisiä noin sataan henkeen. Muut ihmiset muodostavat suurkaupungissa asuvalle ihmisille samanlaisen ympäristön kuin maaseudun asukkaalle metsän puut. Siksi lähestyessämme ihmistä maaseudulla tai kaupungissa kohtaamme hänet aina tavalla tai toisella sidoksissa 20 - 100 muuhun ihmiseen. Tämän asian tiedostaminen on erittäin tärkeätä uutta seurakuntaa aloitettaessa.

Vaikka ulkoinen elämäntyyli kaupungissa saattaa erota suurestikin maaseudusta, ihmisen perususkonnollisuus ja hänen pyrkimyksensä löytää turvallinen ihmissuhdeympäristö on pohjimmiltaan muuttumatonta. Maaseudulla saatamme tavata selkeämmässä muodossa sen, mikä kaupungeissakin elää. Ainakin Aasian kulttuureissa kaupunkityön tekijöille olisi suureksi eduksi kokemus maaseututyöstä. Kaupungin ulkoinen kuva saattaa nimittäin pettää varsinkin länsimaisen työntekijän. Hän voi kuvitella kaupungeja homogeenisiksi ja jopa länsimaisiksi ajattelutavaltaan. Niin ei kuitenkaan ole. Kaupungeissa esiintyy mitä moninaisimpia alakulttuureita ja erittäin syvää uskonnollisuutta. Voidaan sanoa, että japanilaisen uususkonnollisuuden voimakas kasvu on paljossa ollut sidoksissa juuri kaupunkien tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Traditionaalisesti on ajateltu, että lähetystyö ja seurakuntien muodostaminen maaseudulla on kohtalaisen helppoa, mutta kaupunkityö vaikeata. Ainakaan Japaniin nähden tämä sääntö ei pidä paikkaansa. Olkoonkin, että työ Japanissa on vaikeata kauttaaltaan, niin suurkaupunkityö etenee selvästi nopeammin kuin maaseututyö. Eräs lähetti Osakan kaupungissa kertoi, että häneltä kuluu vain 20 minuuttia, kun hän kävelleen kiertää työalueensa, jolla asuu 150.000 ihmistä. Haaste se todella on, mutta mitkä mahdollisuudet aivan käden ulottuvilla !

3. Uuden pioneerityön aloitus

3.1. Aloitusvaihtoehtoja

Uuden seurakunnan istuttaminen voi alkaa monella eri tavalla. Ihanteellinen lienee se, että jossakin kauempana olevan emäseurakunnan jäseniä muuttaa alueelle, jossa ei entuudestaan ole kirkkoa tai tarpeeksi kirkkoja. Emäseurakunnasta käsin aloitetaan kotikokouksia muuttaneiden luona ja ne vähitellen kasvavat niin suuriksi, että ne voidaan organisoida omiksi seurakunnikseen. Mielenkiintoista on havaita, että ellei kasvanutta kotikokousta oikeaan aikaan organisoida omaksi seurakunnakseen, sen kasvu pysähtyy tietyllä tasolla.

Toinen vaihtoehto on, että jotkin seurakunnat yhteistyönä aloittavat uuden työpisteen ns. pystymetsään tai esim. uudelle esikaupunkialueelle, jolle molemmista seurakunnista on muuttanut joku tai joitakin jäseniä. Ainakin yhden jo olemassaolevan kristityn perheen löytäminen uuden työn alkuun merkitsee tavattoman paljon seurakunnan myöhemmän kasvun kannalta. Niin voidaan säästyä jopa kolmen vuoden "turhalta" työltä. Toisaalta jos kristitty perhe, joka valitaan seurakunnan siemeneksi, osoittautuukin hengellis-teologisesti ongelmalliseksi tai jopa huonoksi esimerkiksi kristitystä, voi se aiheuttaa lupaavastikin alkaneen työn myöhemmän tuhoutumisen tai ylitsepääsemättömiä ongelmia seurakunnan myöhemmässä kasvussa. Siksi työn alku on erittäin tärkeä vaihe.

Kolmas vaihtoehto on mennä alueelle ilman minkäänlaisia aikaisempia kristittyjä. Siinäkin tapauksessa pyritään jos mahdollista löytämään alueella jo entuudestaan olevia kristittyjä. Seurakuntayhteys on nimittäin se kaikupohja, jolta ei-kristityt voivat evankeliumin parhaiten ymmärtää ja ottaa vastaan. Etsijöillä tulee olla omaan kulttuuriinsa kuuluvia kristittyjä, joita katsellen he voivat nähdä kristityn mallin ja joihin he myös voivat liittyä inhimillisellä tasolla. Jos kristittyjä ei kuitenkaan alueelta löydy, niin olisi äärimmäisen tärkeää, että lähetysaarnaja voisi aloittaa pioneerityön yhdessä kansallisen evankelistan tai pastorin kanssa. Jos sellaista ei ole saatavissa, niin lähetin on työn alkuvaiheessa pyrittävä saamaan niin paljon kuin mahdollista edes vierailtavaa kansallista työvoima-apua.

3.2. Kentän kartoitus ja paikan valinta

Paikka, jolla seurakunta aloittaa toimintansa on yllättävän tärkeä myöhemmän kasvun kannalta. Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että kaupunkimaisessa asutuksessa ihmiset eivät tule kirkkoon kauempaa kuin korkeintaan puolen tunnin matkan päästä siitä. Mutta valtaosa kirkossa kävijöistä tulee 10-15 minuutin säteeltä. Kirkon paikan tulisi olla hyvien liikenneyhteyksien välittömässä läheisyydessä (asemat, maanalaiset, bussiterminaalit jne) tai autoistuneissa kaupungeissa hyvien pysäköintimahdollisuuksien äärellä. Kulku kirkkoon

tulisi tapahtua ihmisten luonnollisten liikkumissuuntien mukaisesti. Ennenkuin paikka lyödään lukkoon, on siis tutkittava ei vain kaupungin väestömäärää ja sen kasvupisteitä, olemassaolevia mahdollisia muita kirkkoja, alueen sosiaalista rakennetta (eri sosiaaliryhmät, uskonnollinen tilanne, syrjittyjen väestöryhmien olemassaolo jne), vaan myös ihmisten liikkumisen normaalit reitit ja kaupungin ns. syke. Teollisuuskaupunki, asumalähiö ja keskustan toimisto-, kauppa- ja opiskelijakaupunki sykkivät erilaista elämää ja niitä on lähetyttävä myös sen mukaisesti.

Eräs tapa etsiä useasta mahdollisesta kaupungin osa-alueesta uuden työn kohdetta, on suorittaa alustavia kyselytutkimuksia esim. levittämällä suuria määriä palautekupongilla varustettuja kyselykaavakkeita. Niillä voidaan löytää ainakin osa kiinnostuneista ihmisistä, joihin työ alussa voidaan kohdistaa. Ovelta ovelle suoritettavalla kyselytutkimuksella voidaan myös kartoittaa alueen asenneilmastoa ja sen tarpeita, joihin seurakunta voi vastata ja samalla luoda myös alkavalle työlle julkisuutta, jota se tarvitsee (avoimissa oloissa).

Alkavan seurakunnan on kyettävä luomaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sellaiset yleiset suhteet ympäröivään yhteisönsä, että vaikka yhteisön jäsenet eivät evankeliumista vielä mitään ymmärräkään, he tajuaavat, että seurakunnan toiminta koituu alueen ihmisten parhaaksi. Ilman hyviä suhteita ympäristöönsä seurakunta joutuu käymään erittäin vaikeaa taistelua ennakkoluuloja vastaan.

Seurakunnan diakoniatyö voi vastata alueen väestön aineelliseen ja hengelliseen hätään, sen koulutusohjelmat alueen henkisiin ja kasvatustarpeisiin ja perheneuvonta ja nuorisotyö sen sosiaalisiin tarpeisiin jne. Kaiken keskellä tietenkin tärkeintä on, että evankeliumilla vastataan ihmisten synninhätään ja iankaikkisuusikävään.

Kaikessa yhteisöön suuntautuvassa työssä on aina huomioitava, että kaikki seurakuntatyö tapahtuu aina syvällä henkilötasolla, jolla luottamus on avainkysymys. Alkava kristillinen seurakunta on aivan erityisellä tavalla ympäristönsä tarkkailun kohteena, vaikka se ennakkoluulojensa vuoksi saattaa kätkeäkin mielenkiintonsa näennäiseen välinpitämättömyyteen tai jopa vihamielisyyteenkin. Alkava pioneerityö ei pysty resurssien puutteessa kuitenkaan yleensä ottamaan ohjelmaansa kuin yhden tai kaksi ympäröivää yhteisöä sen mittapuinkin palvelevaa työmuotoa, mutta ne ovat sitäkin tärkeämpiä alkuvaiheessa. Japanissa sellaisia ovat mm englannin kielen opiskeluryhmät ja ruuanlaittopiirit.

Käytännössä taloudelliset ja henkilövoimavarat usein asettavat rajoituksia, niin että läheskään aina seurakunta ei pääse aloittamaan työtään maantieteellisesti tai sosiaalisesti ihanteellisimmalla paikalla. Seurakunnan kasvun myöhemmissä vaiheissa ihmishuoneverkoston laajetessa sen sijainnin merkitys vähenee suhteellisesti ottaen.

3.3. Työn aloitus

Kun työn aloituspäätös on tehty ja jonkinlainen paikka seurakunnan toiminnalle on saatu hankituksi (esim. vuokraamalla, ostamalla tai rakentamalla) pidetään työn avajaiset, joilla pyritään mahdollisimman suureen julkisuuteen. Avajaisiin kutsutaan oman tunnustuskunnan muiden seurakuntien edustajia, kaupungissa mahdollisesti toimivien muiden kirkkojen edustajia ja mahdollisimman paljon ympäröivän yhteisön edustajia. Kaikella tällä viestitetään naapurustolle työn luonnetta ja pysyvyyttä.

3.4. Menetelmäkombinaatiot ja niiden tarkistaminen

Aivan pioneerityön alussa käytettävät työmuodot tähtäävät kristillisen seurakunnan olemassaolon ja sen toiminnan ja luonteen tiedottamiseen ympäristön ihmisille. Siinä voidaan käyttää lentolehdistystä, kotikäyntityötä, kirjallisuustyötä, radiotyön seurantatyötä, filmikokouksia, videotyötä, konsertteja, joulujuhlia, myyjäisiä ja yhteisöä palvelevia työmuotoja, joihin edellä viittasin. Niillä pyritään siihen, että ensikertaa kirkon tilaisuuksiin tuleville kynnys olisi mahdollisimman matala. Kaikille kirkkoon tulijoille annetaan Uusi Testamentti, tarjotaan helposti ymmärrettävää kristillistä kirjallisuutta lainaksi ja kaikille kerrotaan myös evankeliumin keskeiset tosiasiat heti alusta lähtien, sillä vain evankeliumilla on se vetovoima, joka saa ihmiset tulemaan säännöllisesti Sanan ääreen. Kaikille vähintään kahdesti kirkolla käyneille lähetetään myös seurakunnan kuukausitiedote. Kaiken tämän lisäksi aloitetaan myös seurakunnan jumalanpalvelukset ja Raamattu- ja rukouspiiri, niin että etsijöille tarjoutuu tilaisuus päästä uskovien yhteyteen ja syvempään Raamatun tuntemiseen.

Tällaista aggressiivista ja todella voimia kuluttavaa ulospäin suuntautuvaa kampanjaa pyritään jatkamaan noin kaksi vuotta, jona aikana yleensä saadaan solmituksi varsin suuri määrä "kontakteja" eli ihmisiä, jotka ovat ilmaisseet jonkin tasoista kiinnostusta evankeliumia ja kristillistä seurakuntaa kohtaan. Kahden vuoden voimakkaan julkisen toimintajakson jälkeen suoritetaan käytettyjen menetelmien uudelleenarviointi. Jumalanpalvelus ja raamattu- ja rukouspiiri ovat pysyviä työmuotoja jokaisessa vaiheessa, mutta muista valitaan kolmesta viiteen, jotka vaikuttavat tehokkailta kulloisessakin tilanteessa ja loput työmuodot karsitaan surutta pois. Seuraavan kahden vuoden jakson jälkeen suoritetaan uusi menetelmien arviointi, jolloin kaksi heikoimmin purrutta jätetään pois ja korvataan uusilla.

3.5. Kontaktien syventäminen

Alkava pioneerityö käy yleensä sellaisen kasvuprosessin läpi, että ellei työmuotoja suostuta tarkistamaan, niin se mikä alussa oli työlle välttämätöntä muuttuukin myöhemmin sen ehkä pahimmaksi esteeksi. Toisessa vaiheessa ei pyritä enää niinkään uusien kontaktien lukumääräiseen lisäämiseen, vaikka sitä tavoitetta ei tietenkään kokonaan saa missään vaiheessa hylätä, vaan kontaktien syventämiseen. Toisin sanoen kiinnostuneiden joukosta pyritään etsimään todelliset etsijät. Heidät taas pyritään mahdollisimman nopeasti johtamaan jumalanpalveluksiin ja Raamattu-opetukseen. Etsijöiden opettaminen ja uskon johtaminen ja kasteelle auttaminen on toisen vaiheen tärkein tavoite. Se taas on varsin aikaa vievää työntekijöille eikä ulospäin suuntautuvaan työhön riitä enää resursseja niin kuin alussa. Aina on kuitenkin säilytettävä ainakin yksi työmuoto, joka on tähdätty ulospäin.

4. Ydinseurakunnan muodostuminen

4.1. Ihmissuhdeverkostoon perustuva evankeliointi

Kun yksi tai useampia etsijöitä on alkanut säännöllisen kirkossa käynnin tai on tullut uskon ja kastettu, evankelionnin kohteeksi valitaan tietoisesti hänen tai heidän perheensä ja ystävänsä. Seurakunnan luonnollinen kasvu tapahtuu aina jo olemassaolevien ihmissuhteiden välityksellä. Siksi tietoisesti pyritään koko perheisiin ja ihmissuhdeverkkoihin kohdistuvaan evankeliointiin. Toisaalta jos vasta uskon tulleen perhe ja ystävät pääsevät

mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tuntemaan evankeliumin sisällön, seurakunnan jäsenen elämä yhteisössään helpottuu ja hän pääsee kasvamaan nopeammin kuin taistellessaan perhettään ja omaa ei-kristillistä taustaansa vastaan yksin.

Ihmissuhde-evankelioinnin menetelmään kuuluu käyttää hyväksi kaikki ns. luonnolliset tilaisuudet ystävyyssuhteiden muodostamiseen. Sellaisia ovat esimerkiksi etsivän tai uskovan perheenjäsenten syntymäpäivät, häät, hautajaiset, sairastumiset, muutot, asunnon valmistumiset, vuotuiset juhlapäivät jne. Varsinkin sairaskäynnit ovat tärkeitä. Niillä voidaan aina osoittaa aitoa rakkautta ja toisaalta voidaan myös helposti jakaa evankeliumin Sanaa. Tilanteissa, joissa on luonnollista antaa lahjoja, niitä annetaan, mutta aina sellaisessa muodossa, että myös evankeliumin sanoma sisältyy niihin (hengelliset kirjat, kasetit, kortit jne). Ideana ei ole niinkään, että pyrittäisiin kutsumaan ihmisiä kirkkoon, vaan pyritään ottamaan vastaan niin paljon kutsuja kuin mahdollista ja mennä joko etsijän tai uskovan kanssa tai heidän suositustaan hyväksi käyttäen ihmisten luo. Kun ihmiset isännöivät, he asennoituvat myös aina niin, että ovat valmiit kuuntelemaan vieraitaan.

Ihmissuhde-evankelioinnissa on päämäärä oltava aina selkeä, niin kuin yleensäkin eläessämme ihmisten kesellä. Keskustelu viedään ei tyrkyttään, mutta aina tietoisesti Herraan Jeesukseen. Se on aikaa vievää ja siksi uskoon tulleet pyritään kouluttamaan siihen, että he mielellään kävisivät etsijöiden ja toisten uskovien kodeissa osoittamassa rakkautta ja viemässä evankeliumia eteenpäin.

Ihmissuhdeverkostoa hyödyntävä seurakunta kasvaa, vaikka sen muu toiminnallinen ohjelma olisikin vaatimaton, edellyttäen tietysti, että raamatullinen pelastuksen sana on aina toiminnan keskuksessa.

Individualistinen suomalainen ei näytä oivaltavan, että tämä on aina ollut tässäkin maassa herätysten leviämistapa eikä sitä voida korvata parhaallakaan tai loistavimmallakaan seurakuntatoiminnalla. Alkavassa pioneerityössä ei esimerkiksi evankelioimiskokousten tehtävä ole koota "pystymetsästä" ihmisiä ja johtaa heitä uskoon. Niiden tehtävä on koota niitä ihmisiä ja etsijöitä, joihin on jo saatu ihmissuhde-evankelioinnilla kosketus ja jotka ovat kuulleet jo evankeliumia. Heille tarjotaan helppo tilaisuus tulla kirkkoon ja tilaisuus myös selkeästi ottaa tietoinen askel pelastukseen tai pelastuksen suuntaan.

Säännöllinen ja järjestetty kotikäyntityö tai ovelta-ovelle- kamupaniijat eivät voi milloinkaan korvata ihmissuhdeverkostoon perustuvaa evankelointia. Sen sijaan säännöllinen kotikäyntityö voi olla parasta mahdollista koulutusta siihen, että jokainen ihmissuhde tiedostetaan aina myös iankaikkisuuslottuvuuden omaavaksi ja mahdollisuudeksi viedä evankeliumia eteenpäin.

4.2. Solupinnan lisäys: Kotikokoukset

Kun ihmissuhde-evankelioinnilla on luotu pysyvämpiä ihmissuhteita ja etsijän tai uskoon tulleen koti avautuu myös säännölliseen kotikokoustoimintaan, tilaisuuteen tartutaan heti, vaikka koti sijaitisi kirkkoa vastapäätä. (Kirkon naapurien tie seurakuntayhteyteen saattaa usein olla erittäin pitkä, koska etsintävaiheessa leimautuu naapureidensa silmissä jo kristityksi, vaikka ei sitä vielä sydämeltään olisikaan.)

Seurakunnan kasvu on lähes suorassa suhteessa kotikokousten määrään. Kotikokoukset ovat se solukko, jolla seurakunta voi saada mahdollisimman laajan liittymäpinnan

ympäröivään yhteisöön. Kotikokouksen aloittamiseen riittää, että sillä saavutetaan yksi uusi ihminen jostakin ihmissuhdeverkosta. Kotikokouksissa Raamattuun sisälle päässeet uskaltavat sitten lähteä myös seurakunnan jumalanpalveluksiin mukaan.

Kotikokousverkosto on kuin elävä orgaani. Jotkut kotikokouksista saattavat kuolla pois, toiset taas kasvaa sellaiseen kokoon, että tytärseurakunnan organisointi saattaa tulla jopa ennen ajankohtaiseksi kuin pääseurakunnan organisointi.

4.3. Ensimmäisten uskovien koulutus

Se esimerkiksi 5-7 hengen ydinryhmä, joista alkava seurakunta saa ytimensä, on tulevaisuuden kannalta ratkaiseva. Uudet seurakuntaan liittyvät katsovat aina enemmän sitä, millaisia siinä jo entuudestaan olevat kristityt ovat ja heidän luomansa malli muovaa heidät kaltaisikseen, vaikka saarnoissa ja Raamattu-opetuksessa puhuttaisiinkin aivan toisenlaisesta kristityn ihanteesta. Siksi ensimmäisten uskoon tulleiden koulutukseen on kiinnitettävä aivan erityistä huomiota. Ohjauksen tulee olla hyvin pitkälle ns. Timoteus -koulutusta, jossa aivan kädestä pitäen ja esimerkkiä näyttäen osoitetaan, millaista kristityn elämä on. Sen tärkeitä osa-alueita ovat mm seuraavat:

4.3.1. Juurtuminen Sanaan ja pelastusvarmuus

Kenellekään uskoon tulleelle ei riitä Raamattu-opetuksesi pelkkä kasteopetus. Kasteen jälkeen on jatkettava johdonmukaista ja suunnitelmallista koulutusohjelmaa. Sen tulee sisältää järjestelmällisen Raamatun tutkimisen lisäksi tiettyihin erityiskysymyksiin keskittymistä. Sellaisia ovat muun muassa lain ja evankeliumin suhde, Jeesuksen kärsimisen ja kuoleman ja ylösnousemuksen keskeisyyden korostus, oikea armon korostus, kolminaisuusopin korostus, luomisen, lunastuksen ja pyhityksen tasapainoinen opetus, esi-isien henkien palvonnasta ja ympäröivistä ei-kristillisestä uskonnollisuudesta ja kulttuurista nousevat erityiskysymykset, harhaoppien kohtaaminen ja niin edelleen. Erityisen tärkeää on kuitenkin opettaa vanhurskauttamisessa ja uudestisyntymisessä annetun pelastuksen varmuutta ja Jumalan Sanan lupausten luotettavuutta, jotta vasta uskoon tulleiden usko lepäisi lujalla pohjalla ja muuttuisi Kristus-keskeiseksi. Ympäröivän yleisuskonnollisuuden paine ihmiskeskeisyyteen on erityisen suuri.

4.3.2. Evankelioimiskoulutus

Heti uskoon tulleelle on korostettava sitä, että hänellä on valtuutus ei vain todistaa Jeesuksen pelastusteoista omassa elämässään, vaan myös valtuutus julistaa syntejä anteeksi ja jakaa Pyhää Henkeä. Ellei vasta uskoon tulleille heti anneta myös käytännöllistä koulutusta siitä, miten todistaminen tapahtuu, mitä pitää kertoa, että koko evankeliumi välittyisi, niin hän oppii hyvin nopeasti sen, että evankeliointi ja sielunhoito kuuluu vain ammattilaisille. Ja seurakunnan kasvu hänen osaltaan pysähtyy. Toisekseen vastauskoontulleiden ihmissuhdeverkko on hyödynnettävä mahdollisimman nopeasti, ennenkuin se korvautuu uudella suurelta osin kristityistä muodostuneella ihmissuhdeverkolla. (Nämä verkot elävät kaikkien kohdalla jatkuvassa muutosprosessissa jopa perheen ja suvunkin osalta).

4.3.3. Johtajat ja armolahjat esiin

Jokainen alkava seurakunta on omalaatuisensa siksi, että se muodostuu juuri niistä ihmisistä, jotka ovat pelastuneet, ja se elää ainutlaatuisissa olosuhteissa. Seurakuntien ei pidäkään pyrkiä olemaan toistensa kopioita. Jumala jakaa aina omalle ruumiilleen armolahjoja. Heti työn alusta asti on armolahjat etsittävä ja seurakunnan ulospäin suuntautuviin tehtäviin ja seurakunnan sisäisiin palvelutehtäviin asetetaan hoitajat. Jokaisella seurakunnan jäsenellä on omat armolahjansa ja näin ollen jokaiselle tulee heti alusta asti antaa myös oma erityisvastuualue.

Mutta ei riitä se, että jokaisella seurakuntalaisella on oma tehtävänsä. Sen uskolliseksi suorittamiseksi hän tarvitsee rohkaisua, opastusta ja myös valvontaa. Erityisen tärkeää on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa löytää niitä, joista voi tulla seurakuntaan johtajia. Heille annetaan koulutusta ja vastuuta ensin pienryhmien johtajina ja sitten työmuotojen johtajina jne.

4.3.4. Maailmanlaaja näky alusta asti

Pienelle uskovien ryhmälle tuodaan heti alusta asti myös maailmanlaajat näköalat toisaalta maailmanlaajaan seurakuntaan ja toisaalta koko ihmiskunnan evankeliointiin. Lähetysnäky ei kuulu vasta suurelle seurakunnalle, joka kykenee lähettämään lähettejä. Ellei sitä istuteta heti alusta asti, seurakunnasta saattaa kasvaa "pesusieni", joka on aina vain pyytämässä avustusta omaan työhönsä eikä näe yhtään itseään kauemmaksi.

4.3.5. Uhraaminen ja palvelu

Vastauskoontullut tietää, että hänen koko pelastuksensa on suurta lahjaa Herralta. Siksi hänelle myös alusta asti - ei vasta sitten kun hänestä on kasvanut kypsä kristitty - opetetaan, että Herra iloitsee uhraavasta ja palvelevasta rakkaudesta. Uhraaminen ja palvelu on aina kiitosta saadusta pelastuksen lahjasta eikä koskaan ansioiden hankkimista. Legalismia on varottava, mutta uhraamisesta on opetettava. Alkavan seurakunnan tapa hoitaa omaa talouttaan on myös osa sen tapaa julistaa, joten siinä on myös annettava käytännöllistä opetusta.

Alkavan seurakunnan tavoitteeksi voi aikaa myöten väärällä tavalla tulla itsekannattavuuteen pyrkiminen. Kun se sitten saavutetaan, seurakunta saattaa hyristä tyytyväisyydestä ja muuttua yllättävän itsekkääksi talouden hoidossaan. Alusta lähtien on korostettava, että seurakunnan tehtävä on antaa ja uhrata paljon enemmän kuin vain omiin tarpeisiinsa. Uhraamisessakin on siis pidettävä missionäärinen näkökulma esillä alusta asti.

4.4. Johtajan ominaisuudet

Jotta seurakunnan maalikkojen armolahjat ja kaupunkiympäristön tarjoamat monet mahdollisuudet voitaisiin käyttää hyväksi, seurakunnan pioneerityön johtajalta (kansalliselta pastorilta ja/tai lähetysaarnajalta) vaaditaan tiettyjä ominaisuuksia. Ensinnäkin hänen tulee olla esimerkkinä ei vain kristillisessä vaelluksessa vaan myös kaiken seurakuntatyön tekemisessä. Hänen täytyy itse kyetä kädestä pitäen neuvomaan, miten evankelioimistyötä tehdään, miten todistetaan, miten julistetaan koko evankeliumi jne. Hän ei saa pelätä ihmisiä kaupungistuvassa yhteisössä, jossa ihmiset eristäytyvät toisistaan paljossa myös siksi, että he pelkäävät toisiaan, vaan olla sellainen, joka haluaa olla ihmisten kanssa,

haluaa kuunnella toisia ja rohkaista toisia. Hänen kykynsä luoda luottamukselliset suhteet ympäröivään yhteisöön ratkaisee suuressa määrin sen, hyväksytäänkö seurakunta osaksi sitä vai ei.

Johtajalla tulee olla selkeä näky työstä. Hän kyselee Jumalalta jatkuvasti: "Mitä Sinä haluat tältä seurakunnalta?" Samalla hänen tulee kyetä opettamaan uskoville, *miten* työtä tehdään. Kun hän yhdessä uskovien kanssa todistaa Herrasta, seurakuntalaiset pääsevät maistamaan evankeliumin julistamisen iloa, joka motivoi heitä työhön silloinkin, kun johtaja ei ole paikalla. Häneltä kysytään myös uskon mielialaa, jolla hän kykenee pitämään seurakunnassa toivon yllä, silloinkin kun koetaan pettymyksiä ja takaiskuja. Nimen omaan kriisien keskellä johtajan merkitys korostuu.

4.5. Jumalanpalvelukset ja kokoukset

4.5.1. Kokousjärjestelyt

Eri tunnustusperinteissä jumalanpalveluskaavat voivat vaihdella hyvin matalakirkollisista hyvin monimutkaisiin liturgiisiin kuvioihin asti. Uudessa pioneerityössä ei pidä lähteä vain kopioimaan jo olemassaolevia malleja, vaan on uskallettava muokata jumalanpalvelusjärjestys vastaamaan seurakunnan ja ihmisten tarpeita. On tärkeää, että jumalanpalvelus koetaan mielenkiintoiseksi ja tuoreeksi. Sitä suunniteltaessa otetaan huomioon ei vain kirkkovuoden kierto, vaan myös yhteiskunnan juhlapäivät (esim. uusivuosi, vanhusten päivä, lasten päivä jne) ja suoritetaan tarvittavia muutoksia jumalanpalveluksen rakenteessa. Perhe- ja lastenjumalanpalvelukset, ammattiryhmien erikoisjumalanpalvelukset jne toteutetaan muokkaamalla peruskaavoja tilanteen mukaan. Kaupungeissa usein varsin rajoitetun kokoustilan järjestelyyn kiinnitetään myös huomiota, jotta ulkoiset puitteet olisivat miellyttävät, hyvässä järjestyksessä ja auttaisivat keskittymään itse evankeliumin sanomaan.

Seurakuntalaisille opetetaan alusta lähtien, kuinka tärkeä yhteinen jumalanpalvelus on. Sitä valmistetaan myös yhteisellä rukouksella viikon varrella. Saarna on jumalanpalveluksen keskus, jossa annetaan seurakunnalle suuntaa-antava opetus. Johtajan tulee vaihtelua ja virkistystä antavia vierailuvia puhujia valitessaan huolehtia siitä, että heitä ei ole liikaa, niin ettei opetus hajaannu tai muutu yksipuoliseksi. Heille tulee myös kertoa seurakunnan kokonaistilanteesta ja julistuksellisista tavoitteista.

4.5.2. Aikataulu

Toimintaa ja kokouksia suunniteltaessa tulee kysyä, milloin mikin ohjelma on järkevä toteuttaa. Mikä on paras aika perheille suunnattuun ohjelmaan, entä opiskelijoille tai tehdastyöläisille. Milloin on syytä tehdä vanhusten retkiä tai pitää vanhusten piiriä. Varsinkin kaupunkioaloissa, joissa sunnuntai on varsinkin kaupallisella- ja palvelusektorilla erittäin kiireinen työpäivä, on syytä kysyä, tarvitaanko lauantai-iltaan tai sunnuntain varhaisaamuun toinen jumalanpalvelus. Esim. partureille taas heidän vapaapäivänsä maanantai saattaa olla ainoa mahdollinen kokoontumispäivä. Illat ovat työssä tärkeimpiä ja niiden oikea käyttö on hyvin tärkeää. Hong Kongissa pidetään taksinkuljettajille jumalanpalveluksia aamuyön tunteina. Kansalliset vapaapäivät tarjoavat myös työlle tärkeän mahdollisuuden.

4.5.3. Ilmapiiri

Varsinkin kulttuureissa, joissa perheyhteys rakentuu hyvin pitkälle esi-isien henkien palvontaan, seurakunnan yhteyden tulee olla syvämpi kuin luonnollisissa kodeissa, jotta uskoon tulleet kykenisivät kestämaan kodin epäjumalanpalveluksesta irtisanoutumisen tuottamat paineet. Seurakunnan tulee olla suuri perhe, niin kuin Raamattukin edellyttää.

Perheyhteyden luominen alkaa heti siitä, kun joku ensi kertaa tulee mukaan seurakunnan kokoukseen. Uskovat koulutetaan niin, että he tietävät heti ottaa vastuun uudesta. Nuoret luovat yhteyden nuoriin, keski-ikäiset ikätovereihinsa jne. Ellei yhteys synny heti ensi käynnillä, niin toista käyntiä on turha odottaa, vaikka saarnassa julistettu sanoma itsessään olisikin tulijaa kiinnostanut.

Yhteyttä syvennetään kutsumalla tulija kotikokouksiin, pienryhmiin ja uskovien luo kylään sekä käymällä hänet hakemassa tilaisuuksiin. Jumalanpalvelusten yhteydessä pidetään myös säännöllisesti yhteyden aterioita, jotka voidaan toteuttaa esimerkiksi nyyttikestiperiaatteella. Lisäksi voidaan pitää erityisiä perheiltoja, joissa leikkien, aterioiden ja Sanan ääressä syvennetään keskinäistä yhteyttä. "Seurakunta ei ole orpokoti, vaan Jumalan perhe". Perheillat ovat myös erinomainen mahdollisuus uusien perheiden saavuttamiseen.

Yhteys syvenee myös, kun uskoon tulleet ohjataan yhteiseen työhön evankeliumin levittämiseksi kaduille ja teille. Traktaattien levitys voi muodostua ei vain sanan levitysmahdollisuudeksi, vaan myös keinoksi auttaa nuorta uskovaa työyhteyteen toisten kanssa.

Seurakunnan yhteiset hallinnollisetkin asiat on syytä pitkälle keskustella osana perheiltoja, jolloin jokainen ottaa myös oman osuutensa vastuuta ja kasvaa myös siinä yhteydessä.

4.5.4. Team-työn tärkeys

Seurakunta ei ole vain samaan tavoitteeseen pyrkivien ja samalla tavalla ajattelevien yksilöiden ihmissuhde verkosto, vaan yksi ruumis Kristuksessa. Siksi sen toiminnassa ja työssä on varottava individualismia. Aina on pyrittävä tiimityöhön. Yksin työskennellessään ihminen väsy helposti ja siitä taas aiheutuu monenlaisia ongelmia. Ryhmällä on voimavara, joka ei toteudu sillä, että ryhmän kukin jäsen hoitaa oman tehtävänsä itsekseen. Esimerkiksi jollekin suurkaupungin pahamaineiselle alueelle ei yksin ole syytä lähteä evankelioimaan, mutta ryhmänä voidaan kaikkein pimeimmissäkin paikoissa voittaa ihmisiä valon valtakuntaan.

Nuorten tiimit ovat myös ratkaiseva koulutuskanava, jossa eri jäsenten armolahjat löytyvät ja jossa niitä voidaan harjoittaa ja teroittaa. Tiimissä uskovat voivat kuulla myös Jumalan kutsun johonkin erityiseen tehtävään.

Tiimityö tarjoaa myös seurakunnalle mahdollisuuden yhteisten tavoitteiden asettamiseen ja ennen kaikkea niihin sitoutumiseen. Tiimissä voidaan myös arvioida, saavutettiinkö tavoitteet vai ei, ilman että kenenkään "päättä vaaditaan lautaselle".

4.6. Organisointi

4.6.1. Toiminnallinen organisaatio

Pienikin paikallisseurakunta on osa Kristuksen ruumista ja on näin alusta asti orgaani, elävä elin Herran kädessä. Siksi sitä mukaan kuin ihmisiä tulee uskoon ja seurakunnan sisäiset ja evenkelioimistuksen tarpeet kasvavat, toimintaa tulee ohjata niin, että työ tapahtuu järjestyksessä ja tasapainoisesti. Pioneerityön aloittajalla on suuri kiusaus toimia joka asiassa seurakunnan johtajana hajauttamatta vastuuta. Ellei tehtäviä jaeta ja vastuuta jaeta aivan työn alkuvaiheessa, tapahtuu helposti niin, että seurakunnan kasvu pysähtyy tietyllä tasolla, joka on usein 30 - 50 jäsenen taso eli se joukko, jonka yksi työntekijä kykenee jotenkin johtamaan.

Tällä tasolla seurakunta kuitenkin usein on jo itsekannattava ja voi asenteissaan tulla kovin itseriittoiseksikin. Siksi on tärkeää, että ei vain seurakunnan työmuotoja, vaan myös sen toiminnallista organisaatiota tarkistetaan säännöllisin välein. Voi olla viisasta vaihtaa henkilöitä eri johtotasoilla ja jopa seurakunnan pastoriakin sopivin jaksoin. (Yleensä 7 vuotta on jakso, jossa pastori antaa parhaansa, mutta sen jälkeen vaara jähmettymisen on ilmeinen.)

4.6.2. Järjestäytyminen

Jos työn alusta lähtien on kehitetty toiminnallista organisaatiota, on luonnollista, että kasvun tietyssä vaiheessa uusi seurakunta järjestäytyy myös muodollisesti. Se laatii itselleen säännöt, valitsee niiden mukaisesti vanhimmiston hengelliseen johtoon ja diakonit toiminnalliseen johtoon. Samalla se rekisteröityy myös viranomaisten edessä ja voi myös hankkia kiinteätä omaisuutta. Tähän vaiheeseen saattaa liittyä myös ensimmäisen kirkkorakennuksen rakentaminen. Se saattaa olla pienelle seurakunnalle niin suuri ponnistus, että ulospäin suuntautuvaan evankeliointiin ei paljon voimavaroja riitä, mutta yhteinen tavoite saattaa myös lujittaa seurakuntayhteyttä niin, että kirkon valmistuttua seurakunta pääsee entistä voimakkaampaan kasvuun.

Varsinkin suurkaupunkien keskusta-alueilla kirkkoa varten tarvittavan tonttimaan hankkiminen on niin kallista, että traditionaaliset kirkkorakennukset jäävät tavoittamattomiin. Siksi suurkaupunkisseurakunnat ovat alkaneet etsiä uusia malleja esimerkiksi "korttelikirkko" tai "kerrostalokirkko"-malleja hyväksikäyttäen. "Korttelikirkko" on jonkun liiketalon alimman tason liikehuoneistossa toimiva kirkko. "Kerrostalokirkko" taas on muutamasta vierekkäisestä huoneistosta yhdistämällä muodostettu kirkkotila suuren kerrostalon jollakin tasolla.

Seurakunnan tulee alusta asti tähdätä siihen, että se hankkii tai rakentaa oman kirkkonsa omalla rahoituksella etsimättä avustusta esim. ulkomailta. Se mielletäänkö kirkko omana vai ei saattaa yllättävän paljon vaikuttaa työn jatkuun.

4.6.3. Suhde suurempaan kokonaisuuteen

Jos seurakunta on syntynyt lähetykseuran työn tuloksena tai jo olemassaolevan seurakunnan tytärseurakuntana, sillä on luonnollisia siteitä laajempaan kristilliseen seurakuntaan. Mutta virallisen organisaation muodostamisen yhteydessä tärkeäksi kysymykseksi tulee se, millaiseen laajempaan kokonaisuuteen seurakunta sijoittuu. Vaikka

valittaisiinkin organisatorisesti itsenäinen seurakuntamalli, jolla on omat etunsa ja omat haittansa, silti hengellis-teologisesti ja yhteistyösuhteiden osalta seurakunnan on suhteutettava itsensä laajempiin kansallisiin ja kansainvälisiin puitteisiin. Kysymys on seurakunnalle kauaskantoisesta asiasta ja organisaatiomallin ja yhteyksien luomisessa on meneteltävä harkitusti. Asiassa painavat tietysti tunnustuskysymykset, henkilösuhteet, hengellinen työnäky, maantieteelliset olosuhteet jne.

Seurakunnan on pyrittävä ei vain turvaamaan oma kasvunsa ja tulevaisuutensa, vaan myös hakeutumaan yhteyksiin, joiden kautta se voi toimia myös lähetystyötä tekevänä seurakuntana. Liittyminen jo olemassa olevaan kirkkokuntaan saattaa turvata myöhemmän työntekijätarpeen ja tarjota apua seurakunnan sisäisten kriisien voittamisessa, seurakuntakurin toimeenpanossa ja tasapainoisen teologian säilymisessä. (Kriisejä tulee aivan varmasti jokaiseen elävään seurakuntaan.) Toisaalta suurempi kirkkokunta voidaan kokea uhkana seurakunnan identiteetille ja vahingollisten teologisten vaikutusten kanavana.

Valittakoon millainen malli tahansa, yksikään seurakunta ei voi elää terveenä erillään muista seurakunnista ja maailmanlaajasta Kristuksen ruumiista.

5. Seurakunnan kasvu

5.1. Pastorin ja lähetin tehtävien muutos

Seurakunnan kasvuprosessissa pastorin ja lähetin työnkuvaus muuttuu kaiken aikaa. Voi olla, että työntekijöiden armolahjavarustus ei riitäkään enää seurakunnan kasvun vaatimiin johtotehtäviin. Joku työntekijä voi olla erinomainen pioneerityön alkuvaiheessa, mutta kun tehtävien luonne edellyttäisi hallinnollista kyvykkyyttä ja pastoraalista lauman hoitoa, niihin ei enää kyetäkään. Siksi työntekijöiden tulisi olla tietoisia omista rajoituksistaan ja kyllin nöyriä vaihtamaan seurakuntaan, jossa heidän lahjansa tulisivat parhaaseen mahdolliseen käyttöön. Liian usein seurakunnan kasvu ainakin Japanissa on tukehtunut tähän ongelmaan. Inhimillinen turvallisuuden tarve ja hengellinen ylpeys voi johtaa meitä ajattelemaan, että rakennamme omaa työtämme ja muistomerkkiä itsellemme, vaikka kysymys on aina Herran seurakunnan rakentamisesta ja se edellyttää herkkyyttä Jumalan johdatukselle myös työntekijätasolla.

Tässä yhteydessä törmätään myös kysymykseen siitä, miten seurakunnan kasvaessa tulee lisätä kokotoimisia työntekijöitä. Heidän lisäämisensä voi johtaa toisaalta maallikkoaktiivisuuden tukehtumiseen, jos uudet työntekijät ottavat maallikkojen tehtävät itselleen eivätkä raivaa "uutta peltoa". Toisaalta työntekijöiden välille saattaa syntyä jännitteitä, jotka voivat olla seurakunnalle tuhoisia. Japanissa olemme havainneet, että seurakunnat ovat varsin haluttomia kokotoimisten työntekijöiden lisäämiseen. Asiaan liittyy myös kulttuurisyytiä.

5.2. Seurakunnan toimintatasojen laajentaminen

Idän vertikaalisissa yhteiskunnissa seurakunnan kasvu voidaan taata periaatteessa kahdella eri tavalla. Ensimmäinen on se, että rakennetaan työntekijä - seurakunta tasojen väliin uusi taso: työntekijä - maallikkojohtajat - seurakuntaryhmät. Ideana ei ole siis työn jakaminen selektiiveihin eli työmuotokeskeiseen rakenteeseen, josta Suomessakin on vihdoinkin alettu ymmärtää etsiä tietä ulos, vaan se, että useat kotikokoukset saavat entistä enemmän seurakunnan

luonnetta laaja-alaisemmin ja niitä yhdistäväksi muodostuu varsinaisen seurakunnan yhteinen jumalanpalvelus. Tasoja lisäämällä seurakunta saattaa kasvaa hyvinkin suureksi, niin että se kykenee myös todella suuriin yhteistyöponnistuksiin ja hankkimaan suuria kirkkorakennuksia myös suurkaupungeissa.

Toinen vaihtoehto on tyytyä siihen, että kukin seurakunta kasvagoon vain 30-50 hengen suuruuteen, mutta luodaan sen sijaan tiheä verkosto toisiinsa liittyviä pieniä seurakuntia. Tällöin pioneerivaiheessa otetaan heti tavoitteeksi, että yksi työntekijäyksikkö (lähettiperhe tai kansallinen työntekijäperhe) pyrkii alusta asti vähintään kahden seurakunnan lähes samanaikaiseen synnyttämiseen verrattain lähelle toisiaan. Varsinkin "korttelikirkko" -tyyppisenä malli on osoittautunut varsin toimivaksi.

5.3. Työmuotojen jatkuva tarkistaminen

Ihminen on luonnostaan konservatiivinen eikä hevin luovu sellaisesta, mikä on joskus osoittautunut toimivaksi ja tuloksia tuottavaksi, senkään jälkeen, kun hän selvästi näkee toimintatavan polkevan paikallaan. Evankeliumin sisältö on muuttumaton, mutta se yhä voimakkaammin kaupungistuva yhteisö, jossa evankeliumia viestitetään on jatkuvassa muutoksessa, ja siksi työssä on uskallettava kokeilla uusia menetelmiä seurakunnan myöhemmässäkin vaiheessa. Sitä varten työntekijöille tulee antaa myös jatkuva mahdollisuus kehittää itseään, opiskella lisää ja viettää sapattivapaita, joiden aikana he voivat irtautua ja saada uusia näkökulmia työn kehittämiseen.

5.4. Alueellinen laajentuminen, tytärseurakunnat

Aika yleinen totuus näyttää olevan, että seurakunta kasvaa nopeimmin silloin, kun se on pieni. Siksi seurakuntia tulisi aina jakaa sopivin välein. Tytärseurakuntien luomisesta oli jo edellä puhetta, mutta suurella seurakunnalla saattaa olla sisäisiä esteitä tytärseurakuntien itsenäistymisen sallimisessa. Jos seurakunta on esimerkiksi sitonut taloudelliset voimavansa johonkin isoon projektiin, se saattaa asettua poikkitelein toisaalta sen tytärseurakunnan itsenäistymiseen ja toisaalta uuden laajenevan työn alkuun panemiseen. Siksi seurakuntien investointipolitiikka on myös mitä läheisimmin sidoksissa evankelioimisen menestyksen kanssa. Mielestäni seurakunnissa pitäisi synnyttää sellainen ilmapiiri, jossa nähtäisiin aina evankelioimisen ja uusien seurakuntien synnyttämisen ensiarvoisuus verrattuna vanhojen seurakuntien itsessään hyväksyttävien investointiprojektien toteuttamiseen.

5.5. Ulkolähetysvastuu

Hengellisessä merkityksessä seurakunta on siellä, missä Pyhästä Hengestä uudestisyntynyt ihminen julistamassa evankeliumia, mutta toiminnallisesti voidaan puhua kypsästä seurakunnasta, kun se on taloudellisesti itsekannattava ja osallistuu ei vain oman kaupunkinsa ja kansansa evankelioimiseen, vaan lähettää työntekijöitä kulttuurirajat ylittävään evankeliointiin. Tähän päämäärään on mahdollista myös suurkaupunkien seurakuntien kasvaa ja uskon, että ne kykenevät siihen paremmin kuin maaseudun seurakunnat.

6. Lopuksi

Pioneerityö varsinkin suurkaupungeissa on suunnaton haaste kristilliselle lähetystyölle, mutta se on samalla lopunajan erityinen mahdollisuus viedä evankeliumi kaikille kansoille. Kun seurakunta ei maailman kaikkiin kolkkiin ole vielä päässyt tunkeutumaan, Jumala päätti marssittaa suuren osan ihmiskuntaa suurkaupunkeihin aivan kirkkojen ulottuville, että he kuulisivat pelastuksen evankeliumin ja että Herra voisi pian tulla takaisin. Emmekö lähtisi rohkeasti Herran käskyn mukaisesti tähän haastavaan työhön suurten kaupunkien keskelle. Herralla on tänäkin päivänä paljon kansaa niin suurkaupungeissa, keskisuurissa kaupungeissa kuin maaseudullakin.